

jeg besejre først, før jeg nærmere nævner de Midler, som jeg troer kunde anvendes af et hvilket som helst Ministerium, naar der først her i Forsamlingen er givet et betinget Ja, — af dette Ministerium, siger jeg, og af ethvert andet, som maatte træde istedetfor, ifald det betingede Ja holder sig strengt indenfor de snævre Grændser, som jeg troer der her have været afstukne. Det ærede Medlem vil ligesaa godt som jeg vide, at der i denne Forsamling kun har yttret sig meget faa Stemmer, der have sagt: vi finde os fyldestgjorte ved Forslaget, men at det endog er blevet meget skarpt bedømt af forskjellige af dem, der have sagt: men Situationen, Stillingen, Forholdene drive os dog til at sige et Ja, og af Enkelte af disse er det i flere Dele endog blevet bedømt endnu skarpere end af os, der ikke kunne bekvemme os til at sige Ja. De Medlemmer, som dømme saaledes, som ikke kunne sige Ja, vilde i det Dieblik, en Oplosning fandt Sted, kunne stille sig for deres Valgere, og enhver Tvivl kunde da blive hævet. De kunde trække sig tilbage, de kunde lade deres Plads indtage af Mænd, som gav Forslaget deres fulde Ja, idet de kom her tilbage med den Overbeviisning og den Bevidsthed, at de ikke lode sig trykke af en ydre Nødvendighed, men at de gif efter en fuld indre Overbeviisning. Der maa være nok her i Landet, der dele denne Anskuelse, thi den ærede Indenrigsminister har sagt, at det netop er for at fyldestgjøre Fordringer og Krav af den Art, at man er gaaet i denne Retning. Naar vi gaae til en Oplosning, vil det være det Naturlige, at de Mænd, som føle, at de have været tilfidsatte ved det Valgsystem, som hidtil har bestaaet, stille sig for Valgerne og sige: „Her ere vi, det er kun dette Spørgsmaal, det gjælder om, giv os Eders Stemmer dertil; med en ærlig Villie skulle vi føre den Sag igjennem, som vi troe er til Fædrelandets Bedste,“ og at der ligeoverfor dem stiller sig Mænd, som sige: „Vi kunne ikke troe, at Fædrelandets Vel paa nogen Maade vil kunne endelig fremmes ved en saadan Forsatning; vi have den fuldeste Overbeviisning om, at den indeholder Oplosningspiren i sig, ja vi frygte endog for, at den er billiget af Mange, fordi de see Oplosningspiren i den.“ Der har endog været dem,

der saa at sige ligefrem have anført dette som en Grund, hvorfor de tage det Forslag, hvorom der her er Spørgsmaal, idet de nemlig have den fulde Overbeviisning, at det bærer Adspaltelsen i sig. Den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) har, dersom jeg forstod og hørte ham ret, i det første Dieblik, da han udtalte sig om det andet af de af Landstinget gjorte Forbehold, omtrent sagt Noget, som svarede dertil. Han sagde, dersom jeg, som sagt, forstod ham ret, at dette Forbehold, som giver Berettigelse til senere at dømme om Fællesforsatningen, — som vi i dette Dieblik antage indeholder Alt hvad den bør indeholde for ikke at stride mod Grundloven, — skulde blive staaende, og altsaa dermed een eller anden Art berettiget Appel til at kræve en Forandring i den Grundlov, som vi nu antage, ifald vi senere skulde komme til den Erkjendelse, at vi i denne Henseende nu have overseet Noget eller have taget feil (Monrad: Det har jeg ikke sagt). Det var ikke det ærede Medlems Mening? Jeg tilstaaer ærlig, at jeg ikke har kunnet forstaae ham anderledes; vi ville senere see hans Ord, som jeg er fuldkommen sikker paa ville blive gjengivne saaledes, som de ere faldne (Monrad: Jeg retter dem aldrig). Det er mig kjært. Jeg er fuldkommen overbeviist om, at der er Flere end Een, der have opfattet hans Ord netop paa samme Maade som jeg. Jeg skal nu forfølge Tanken om Oplosningen yderligere. Det er fremdeles ønskeligt for de Tvivlsomme i enhver Retning; jeg er overbeviist om, at her ere mange Tvivlsomme, der, hvis de komme til at sige Ja, sige det paa Grund af den Evang, hvorunder de befinde sig, og naar det kunde være klædeligt og passende, i et Dieblik som dette, strax at opgive sit Sæde og overgive Sagen til Andres Afgjørelse, saa var der maaskee Flere end Een, som paa den Maade gjorde sin Samvittighed fri. Der er mange Medlemmer, der have henvendt sig til mig og sagt: det er en ynkkelig Ting, at vi ere komne her for at afgjøre en Sag af den Art, som vi ikke have kjendt forud for Valgene. Hvad endelig os Andre angaaer, som sige: det, Ministeriet kalder Nei, er det, vi kalde Betingelserne for et Ja, saa sige vi: det er